

BEZ ŠANCE! Orbán sa zaťal. Favorit na šéfa NATO cez neho neprejde

- editor007 | 15. března 2024

SVĚT: Budapešť neumožní holandskému premiérovi, aby sa presťahoval z Haagu do Bruselu. Predseda maďarskej vlády sa zaťal. Viktor Orbán nepripúšťa možnosť, že by sa Mark Rutte stal novým generálnym tajomníkom NATO.

Holandana na čele aliancie prvýkrát verejne odmietol šéf diplomacie Péter Szijjártó pred necelými dvomi týždňami: „Nemôžeme podporiť človeka, ktorý chcel Maďarsko zraziť na kolená,” citovala ho agentúra Reuters.

Pellegrini a Orbán aj o vojne na Ukrajine

Rutte leží Orbánovi v žalúdku

Vysokopostavený predstaviteľ NATO, ktorý nechcel byť menovaný, povedal, že Orbánova červená karta pre Rutteho je hotová vec: „Maďarsko o tom už informovalo viaceré členské štáty aliancie. Orbán a Szijjártó za zatvorenými dverami hovoria partnerským krajinám, že Rutte do funkcie šéfa aliancie cez Maďarsko definitívne neprejde,” povedal pre Pravdu.

Rutte bol doteraz považovaný za hlavného favorita na čelo NATO po očakávanom odchode Jensa Stoltenberga. Nórsky expremiér v Bruseli nadsluhuje, funkciu vykonáva už od októbra 2014.

Holandský premiér leží Orbánovi v žalúdku pre jeho ostrú kritiku Budapešti. Rutte napríklad pred tromi rokmi vyhlásil, že Maďarsko už nemá čo hľadať v EÚ. Jeho výrok súvisel s tým, že Orbánova vláda čelí silným výčitkám, že sa snaží búrať základy právneho štátu.

Viaceré médiá nedávno informovali, že Rutteho podporujú najvýznamnejší hráči v NATO, ako sú Británia, Francúzsko, Nemecko a v prvom rade USA, kde je však otázne, či Joe Biden zostane prezident. Server Politico napísal, že Holandán získal predbežný súhlas približne dvoch tretín štátov zastúpených v aliancii. Zhoda na mene nástupcu Stoltenberga si však vyžaduje súhlas všetkých členských krajín, takže odmietnutie zo strany Maďarska postačuje, aby Nóra nevystriedal Holandán.

Do hry vstúpil prezident Rumunska

O prestížnu funkciu v Bruseli prejavila záujem aj estónska premiérka Kaja Kallasová a teraz pribudol rumunský prezident Klaus Iohannis. „Myslím si, že je potrebné, aby NATO zmenilo pohľad na svoje poslanie. Východná Európa prináša hodnotný príspevok pre rokovania a rozhodovanie aliancie,” citovala ho agentúra AP, keď objasnil svoju kandidatúru.

 Foto: SITA/AP, Virginia Mayo

Estónska premiérka Kaja Kallasová.

Iohannis by mohol vyhovovať Washingtonu v prípade, že Donald Trump na jeseň tohto roku zvíťazí v prezidentských voľbách. „S rumunským lídrom sa osobne pozná, rešpektoval ho. Naopak, s Kallasovou sa Trump nikdy nestretol,” upozornil predstaviteľ NATO, ktorý chce zostať v anonymite.

Trump by na neplatičov v NATO pohnal Rusov

Trump prijal Iohannisa v Bielom dome v auguste 2019, čím mu nepriamo vyjadril podporu pred jeho druhou kandidatúrou vo voľbách hlavy štátu. O pár mesiacov Iohannis jednoznačne obhájil svoju funkciu: v druhom kole volieb získal dve tretiny hlasov. „Je veľmi uznávaný, dobre robí svoju prácu,” povedal vtedy o ňom Trump a naznačil, že si želá, aby zostal prezidentom. „U nevyspytateľného Trumpa je dôležité, aby s generálnym tajomníkom NATO dokázal nájsť spoločnú reč,” poznamenal zdroj z centrál NATO.

Foto: Reuters, Inquam Photos/Octav Ganea

Rumunský prezident Klaus Iohannis

Iohannis je etnický Nemec

Pri výbere nového šéfa aliancie sa prihliada aj na to, ako jeho krajina plní záväzok dávať na obranu najmenej dve percentá hrubého domáceho produktu (HDP). Rumunsko sa v tomto smere výrazne zlepšuje: v tomto roku jeho štátny rozpočet počíta v prepočte s ôsmimi miliardami eur na armádu, čo je 2,5 percenta HDP.

V Berlíne môže Iohannisovi zahrať do kariet to, že je etnický Nemec. Národnostný pôvod má po oboch rodičoch. Otec s matkou to po páde železnej opony využili na to, aby sa odsťahovali do Nemecka, kde mali nárok získať tamojšie občianstvo. Naopak, ich syn sa zachoval ako patriot a zostal žiť v Rumunsku.

Členské štáty NATO by sa chceli dohodnúť na nástupcovi Stoltenberga do konca apríla, aby mali vo veci jasno ešte pred voľbami do Európskeho parlamentu.

Generálnemu tajomníkovi aliancie síce nepatria nijaké významné rozhodovacie právomoci, zohráva

však nezanedbateľnú rolu. „Je zodpovedný za riadenie rokovaní a niekedy za usmerňovanie citlivých konzultácií medzi členskými krajinami, aby organizácia, ktorá funguje na princípe konsenzu, mohla pokračovať v činnosti. Zároveň hovorí v mene všetkých členských štátov jedným hlasom,” podotkla agentúra AP.

Meno budúceho šéfa NATO by malo byť verejne známe do júla, keď sa uskutoční summit aliancie. Dejiskom bude Washington, kde najsilnejšia bezpečnostná organizácia na svete pred 75 rokmi vznikla.

Zpracoval: Miroslav Čaplovič

[ZDROJ](#)